

Feitelijke criteria

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehartiger	Kinderen uit de Knel	Villa Pinedo	SCHIP	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
Samenvatting interventie	De hechtingsrelatie tussen kind en beide ouders is vertrekpunt voor de omgangsbegeleiding. Soms moet eerst aan voorwaarden worden gewerkt voor contactherstel of –opbouw mogelijk is. Reflectie op de beleving van het kind van de hechting naar beide ouders afzonderlijk, gebeurt met ouders samen. Ook de communicatie en conflicthantering tussen ouders wordt gemonitord. Afhankelijk van de problematiek en/of wanneer reflectie, bemiddeling en pedagogische advisering niet voldoende, worden interventies ingezet, opgeschaald naar drang en dwang of omgang beëindigd. Dossiervoering, klacht-behandeling en rapportage zijn belangrijk bij conflicthantering tussen ouders en tussen ouders en organisatie. Wanneer de maakbaarheid beperkt is maar omgang wel in belang van het kind, is langdurige begeleiding mogelijk.	Safe is de naam van een programma dat speciaal bedoeld is voor gezinnen waarbij de veiligheid van het kind of jongere van 0-18 jaar in het geding is en waar sprake is, of vermoedens zijn, van (dreigende) mishandeling of verwaarlozing. Een gezin wordt voor dit programma aangemeld bij ernstige onveiligheid, crisis en/of dreigende uithuisplaatsing.	DEES is een methodiek waarin gescheiden ouders los van elkaar, met ieder een eigen DEES-begeleider, werken aan de-escalatie van hun conflicten en hun persoonlijke ontwikkeling. Dit gebeurt dmv een vast programma, bestaande uit online opdrachten en gesprekken met de DEES-begeleiders. Gedurende deze periode (van drie maanden) hebben ouders onderling geen contact met elkaar. Ook de kinderen worden betrokken door een eigen kindprogramma dat zij doorlopen met hun eigen DEES-begeleider. Elk DEES-traject begint met een voorbereidende maand, waarin een Seizoensplan wordt opgesteld. Netwerkparters van ouders en kinderen worden actief betrokken. Tijdens het gehele traject overleggen de DEES begeleiders met elkaar en zetten zij samen de lijnen uit binnen het vaste kader van DEES.	De Kindbehartiger is belangenbehartiger en vertrouwenspersoon voor ieder kind in een scheidingssituatie. De Kindbehartiger biedt ondersteuning aan kinderen en hun ouders, treedt op aan de voorkant van een juridische procedure om de positie van kinderen een plek te geven en rondom de nazorg. De Kindbehartiger biedt psychosociale ondersteuning, geen therapie. De Kindbehartiger verheldert de beleving van het kind, plaatst deze samen met het kind in perspectief, observeert, geeft uitleg en vertaalt de stem van het kind naar ouders/verzorgers en waar nodig via een verslag met advies naar het juridisch speelveld.	Zes families worden tegelijkertijd behandeld. Er is een oudergroep en een kindergroep. Het eerste informatieve gesprek is met de ouders. Als ouders besluiten mee te doen, volgt een intakegesprek voor kinderen en ouders. Met de ouders gaan we dieper in op hun kwetsuren. De oudergroep en de kindergroep komen acht keer bij elkaar. In de kindergroep komen thema's die voor alle kinderen van gescheiden ouders relevant zijn aan bod. Daarnaast werken de kinderen aan een creatieve presentatie voor de ouders waarin ze laten zien wat ze ervaren als kind van ouders in conflict. In de oudergroep geven we uitleg over demoniserende patronen in de communicatie, de werking van het stresssysteem, het hanteren van emoties binnen het window of tolerance, de gevolgen voor kinderen en de destructieve kracht van demoniserende verhalen. Deze informatie bieden we in samenwerking en in dialoog met de ouders aan. In de dialoog leren de ouders niet alleen van de therapeuten, maar ook van elkaar en de therapeuten leren van de ouders. Naast het geven van informatie en het reflecteren worden ook veel oefeningen gedaan rond de belangrijkste thema's. Waar ouders vastlopen zoeken we naar nieuwe mogelijkheden.	Stichting Villa Pinedo is de plek voor en door kinderen met gescheiden ouders (www.villapinedo.nl). Het preventief ondersteunen van kinderen en gescheiden ouders voorkomt dat kleine vragen uitgroeien tot ingewikkelde problemen. In samenwerking met zorgprofessionals, gemeenten en instanties worden onze producten en diensten landelijk aangeboden. Via een online platform met "ervaringsdeskundige" jongeren worden kinderen gehoord en gesteund. Ouders kunnen een online training volgen en vragen stellen op het forum.	Deze SCHIP-aanpak betreft een postrelationeel rouwtraject voor ex partners. Het uiteindelijke doel is samen op te trekken als partners in ouderschap. De SCHIP-aanpak bestaat uit een aantal fases die de ex-partners gezamenlijk doorlopen. SCHIP is het acroniem voor: Samenkomen, Conflict en Verliesverheldering, Helpend horen, Integratie en Partners.	Ouderschap Blijft is voor ouders die verweekeld zijn in een complexe scheiding waarbij het niet lukt om gezamenlijk ouderschap positief vorm te geven. Traject 6-9 maanden, waarin om de week ouderschapsbemiddeling plaatsvindt en indien nodig omgangsbegeleiding tussen niet-verzorgende ouder en kind. Traject kan ook bestaan uit ouderschapsbemiddeling met daarbij minimaal 3 kindgesprekken. Met ouders wordt ook gekeken in hoeverre het netwerk actief bij het traject wordt betrokken.	BOR ondersteunt gescheiden ouders met kinderen van 0-12 jaar bij het maken van omgangsafspraken. Dit kan gaan om het opbouwen van een regeling (contactherstel) of het stabiliseren van bestaande afspraken en communicatie hierover. De ondersteuning biedt concreet: begeleiding van de omgang en overdracht (getrainde, levenservaren vrijwilliger), evaluatiegesprekken over voortgang van de omgangsafspraken (coördinator en vrijwilliger samen met ouders). Onderscheidend aan inzet vrijwilliger : gelijkwaardigheid, de-escalierend effect, maatwerk De ondersteuning is tijdelijk (3-6 maanden) en het uitgangspunt is dat ouders hetzelfde einddoel nastreven: zelfstandige omgangsafspraken en onbegeleide omgang tussen uitwonende ouder + kind.
1 Leeftijd kind(eren)	0-21	0-18+	Alle leeftijden	Alle leeftijden	4-18 jr	Alle leeftijden. Buddy programma vanaf 10 jaar.	nvt	0-21 jr	0-12 jaar
2 Wie worden betrokken?	Kinderen, alle ouders, Jeugdbeschermers of Jeugdteam/OKT, Raad vd Kinderbescherming. Veiligheidstafel. Met instemming ouders: sociaal netwerk	Kinderen, ouders en netwerk (en al aanwezige professionals).	De kinderen, ouders en netwerk. Er wordt samengewerkt met lopende hulpverlening en evt met het 'gedwongen kader'.	Gezaghebbende ouders en ouder met erkenning, kinderen, evt stiefouders, familie.	Kinderen, ouders en netwerk	Het Buddyprogramma, het forum en open brieven zijn voor kinderen. Het ouderforum, de online training, open brieven, webinars en onze Face-2-Face interventies zijn voor ouders en professionals.	De ex-partners	Kinderen, ouders, hun netwerk.	Ouders en kinderen. In samenwerking met verwijzers (CJG, Centrum Jong, OKT, Consultatiebureau, Jeugdteam, Jeugdgezinsbescherming, Blijfgroep, rechtbank, advocaten)
3 Duur scheiding	Niet van belang	Niet van belang	Niet van belang	Preventief, tijdens en na de scheiding	Minimaal 1 jaar	Preventief, tijdens en na de scheiding	Niet van belang	Niet van belang	Niet van belang
4 Duur traject	6-9 maanden	3 tot 9 maanden	Minimaal 4 maanden	3 - 9 maanden	4-6 maanden	Onbeperkt	3-5 maanden.	6-9 maanden. Lichte variant: 3 maanden.	
5 Locatie	In het Omgangshuis in Zaandam of evt in Amsterdam. Op afspraak bij ouders thuis (binnen straal van 1 uur reizen) of op neutrale plek, afhankelijk van de risico-inventarisatie.	Vindt zowel op locaties van Kenter als in de thuissituatie plaats	Landelijk. Informatie over de huidige aanbieders is te vinden op: www.dees.website/dees-begeleiders	Kindbehartigers zijn actief door heel het land, de Beroepsorganisatie Kindbehartiger zit in regio Amsterdam en de Stichting Kwaliteit Kindbehartiger in Alkmaar	1.Arkin Jeugd en Gezin Amsterdam 2.Het Familiecentrum Amstelveen 3.Opvoedpoli Den Helder 4.Parlan Alkmaar en Hoorn 5.Parnassia/Lucertis Zaanstreek 6.Kenterjeugdhulp/Lorentzhuis Haarlem 7.Kenterjeugdhulp Heemskerk	Het aanbod van Villa Pinedo is online, via website en de app, beschikbaar.	https://www.schipaanpak.nl/behandelaren/	1. Alkmaar/ Noord Holland Noord: PARLAN en ALTRA/ opvoedpoli 2. Haarlemmeer SPIRIT/ ALTRA 3. Haarlem SPIRIT? 4. Amsterdam/ Zaanstreek/ Purmerend ALTRA 5. Z.Kennemerland/IJmond	Haarlem/Zandvoort Zaanstreek Purmerend Uithoorn/Ouder-Amstel
6 Financiering	via Jeugdwet en inkoop gemeenten (Basiscontract of light contract); particulier, PGB	Ingekocht in gemeenten: Haarlem, IJmond/Zuid-Kennemerland, Haarlemmeer, BUCH Gemeenten.	DEES wordt via de jeugdzorg gefinancierd als de aanbieder een contract heeft met de gemeente waar het kind woont. In onze regio geldt dat ook voor de maatschap Samen in Spel (Alkmaar). Met contracten met gemeenten uit de 7 gemeenten rond Alkmaar en Alkmaar zelf. Wij bieden dus vanuit Samen in Spel ook DEES aan. Soms sluit Samen in Spel met andere gemeenten een tijdelijk contract af, zoals een maatwerk- of een betalingsovereenkomst.	a) Zzp structuur: deel is ingekocht via gemeenten anderen niet b) Pgb c) Onderaannemerschap d) Factuur ouders	Per gemeente verschillend, maar Zuid Kennemerland, IJmond en Haarlemmeer hanteren prijs die is afgesproken met het Landelijk Platform Kinderen uit de Knel.	Vooralsnog worden de meeste diensten door fondsen gefinancierd. Gezien de sterke groei in aanvragen van kinderen, zal dit niet langer haalbaar zijn. Dit zal gedragen moeten worden door gemeenten. Enkele gemeenten kopen onze diensten al in.	Veelal deels door zorgverzekeraar of door de Gemeente ingekocht	Gemeente waar de kinderen staan ingeschreven	Door de gemeente ingekocht

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehandler	Kinderen uit de Knel	Villa Pinedo	SCHIP	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
7 Juridisch ouderschap	Niet van belang	Niet van belang	Ja (gezag en/of erkenning)	Ouders iGegazag iiErkenning iiiBiologisch	Niet van belang	Niet van belang	Niet van belang	ja. Er kan op maat worden gekeken wat haalbaar is wanneer het om een biologische ouder gaat, maar dat is uitzondering.	
8 Eindrapportage	Ja	Ja.	Ja, indien gewenst.	Ja	Er komt een inhoudelijk eindverslag voor de ouders.	Niet van toepassing	Niet aan de orde	Er wordt gerapporteerd aan beide ouders, bij dwang en drang ook plaatser en gezinsvoogd.	Geen rapportage
9 Wachtlijst/capaciteit	Geen wachtlijst. Capaciteit: 75 – 100 begeleidingen op jaarbasis.	Korte wachtlijst, afhankelijk van urgentie.	Streven is om onmiddellijk te beginnen.	Geen wachtlijst.	Geen wachtlijst.	Geen wachtlijst	Geen wachtlijst	Streven en meestal lukt dit ook, om binnen 6 weken te starten	Geen wachtlijst (bij voldoende vrijwilligers)
10 Dwang/drang	Ouderschapsonderzoek: hoewel deelname vrijwillig is en het ogh alleen adviseert aan het eind van een traject, loopt er vaak parallel een Raads-onderzoek ,rechtszaak of OTS. Drang en dwang wordt regelmatig ingezet. Goed Ouderschap: advies over punten waar ouders samen niet uit komen, opvolging advies is vrijwillig. Langdurig begeleidde omgang: Ogh bepaalt de gedragsregels in het oghen consequenties van overtredingen daarvan, ouders ondertekenen vooraf deze regels.	Inzetbaar in het vrijwillig- in dwang- en drangkader	Inzetbaar in het vrijwillig-, drang en dwangkader	Inzetbaar in het vrijwillig- in dwang- en drangkader	Inzetbaar in het vrijwillig- in dwang- en drangkader	Niet van toepassing	Vrijwillige hulpverlening, steeds vaker geadviseerd (zachte dwang en drang) door rechters	Inzetbaar in het vrijwillig-, drang- en in het dwang kader.	
11 Kwaliteitswaarborging (is er een boek, training, (her)certificering, super- en intervies?)	Methodiekboek en trainingen voor derden (supervisie en intervisie) in ontwikkeling, samen met het AIT en drie landelijk opererende Jeugdzorgaanbieders.		De 4-daagse training (HBO+) tot DEES-begeleider is gecertificeerd en geaccrediteerd bij SKJ. DEES-begeleiders werken onder licentie en krijgen onder andere een reader met theoretisch en wetenschappelijk fundament en methodiek beschrijving. Verder ontvangen zij het boek En de kinderen scheiden mee en krijgen zij materialen voor zowel de begeleiding van ouders (toegang tot het online ouderprogramma) als de begeleiding van kinderen (kindwerkboekjes, takenkaartjes en DEES-poppetjes). DEES-begeleiders krijgen de mogelijkheid tot supervisie en coaching on the job. Ook zijn er terugkomdagen.	De kwaliteitsborging vindt plaats vanuit de Stichting Kwaliteit Kindbehandler. Kindbehandlers worden geacht twee keer per jaar deel te nemen aan inter- en supervisie. De jaarlijkse terugkomdag / ledendag sterk wordt aanbevolen. Tevens worden interne en externe trainingen vanuit de Kindbehandler academy georganiseerd. Er is kwalitatieve toetsing en coaching inzake verslaglegging. Certificering vindt plaats op basis van bovenstaande elementen.	Boek (theoretische en wetenschappelijke verantwoording en handleiding) door J. van Lawick en M. Visser <i>Kinderen uit de Knel. Een interventie voor gezinnen verwickeld in een vechtscheiding</i> (3 ^e druk). Een driedaagse geaccrediteerde opleiding is nodig om therapeut te worden. Er is een werkboek voor ouders. De therapeuten worden geacht deel te nemen aan inter- en supervisie en regelmatig aan de landelijke Inspiratiedag. Certificering vindt plaats op basis van bovenstaande elementen. Supervisorstraining is geaccrediteerd door de NVRG.		Boek	Ouderschap Blijft kan gegeven worden door organisaties die ingeschreven zijn bij de beroepsvereniging OKK waarbij de deelnemers getraind zijn in de methodiek. On 2020 wordt de methodiek herschreven. De vereniging heeft een ontwikkelgroep en een trainersgroep. De training wordt verzorgd door trainers van de beroepsvereniging. De training bestaat uit 3 dagen en een terugkomdag. Er is jaarlijks een landelijke studiedag en er zijn terugkomdagen. De supervisie en werkbegeleiding ligt in handen van de aangesloten organisaties.	Vrijwilligers krijgen een 3 daagse training (voorafgaand aan een online training). Supervisie voor vrijwilligers vindt plaats om de 6-8 weken + themabijeenkomsten Coördinatoren zijn betaalde professionals en houden regionale en landelijke supervisie- en bijscholingsbijeenkomsten. Er is een vaste aanpak (methodiek) en wordt er gewerkt met een (landelijk) kwaliteitskader.
12 Is de methode wetenschappelijk onderzocht?	VHT/VIB is effectief bewezen (Fukkink e.a. 2010). De effectiviteit van de vraagstelling van het ouderschapsonderzoek is na theoretische onderbouwing onderzocht door Kluwer (2011).	Nee	Wetenschappelijk onderzoek is in voorbereiding. Dit start in 2020. Tot die tijd vindt praktijkgericht onderzoek plaats.	Onderzoek naar de evaluatie van interventie staat op de planning in 2019/2020 in lijn met de uitbreiding en ontwikkelingen rondom de kindbehandler-opleiding.	Wetenschappelijke publicaties: Schoemaker, K. et al. (2017). <i>Vechtscheidingen. Beleving en ervaringen van ouders en Kinderen en verandering na Kinderen uit de Knel.</i> Visser, M. et al. (2017). <i>J. I'll Never Forgive You: High Conflict Divorce, Social Network, and Co-Parenting Conflicts.</i> Finkenauer, C. et al. (2017). <i>De rol van het sociale netwerk bij (v)echtscheidingen.</i> Finkenauer, C. et al. (2017). <i>Kenmerken van vechtscheidende gezinnen: Een beschrijvend onderzoek naar ouders en kinderen die verwickeld zijn in een vechtscheiding.</i> KudK is opgenomen in Protocollaire behandelingen voor kinderen en adolescenten met psychische klachten. En wordt opgenomen in databank Effectieve interventies NJI in sep'20 als "goed onderbouwd".	Buddyprogramma wordt gedurende de periode van 2016-2021 onderzocht door de Universiteit van Utrecht. De tussenrapportages tot nu toe komen met positieve resultaten.	Er is een praktijkgericht onderzoek naar gedaan. Het ligt in de bedoeling daar wetenschappelijk onderzoek naar te doen.	Ouderschap Blijft staat in Databank Effectieve Jeugdinterventies (NJI) als theoretisch goed onderbouwd.	Nee
13 Moet er omgang zijn?	Dit is het doel, met de mogelijkheid om gefaseerd naar omgang en contact toe te werken.	Nee, (begeleide) omgang kan worden aangevraagd Deze contacten kunnen uitgebreid worden (veiligheidsplan), ism het netwerk. Doel is contact herstel tussen kind en (niet verzorgende) ouder.	Niet noodzakelijk.	Nee, hieromtrent kan worden geadviseerd aan bevoegde instanties. We kijken mede naar signalen van ouderonthechting.	Indien niet wordt bekeken of de groepsbehandeling kan starten of dat een voortraject nodig is. Doel blijft de afname van spanningen; er wordt niet rechtstreeks gewerkt aan contactherstel.	Niet noodzakelijk.	Niet noodzakelijk.	Nee, indien er geen omgang is wordt d.m.v. begeleide omgang en ouderschapsbemiddeling gewerkt aan contactherstel.	Dit is het doel, toewerken (gefaseerd) naar een zelfstandige omgangsregeling

Theoretische criteria

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehartiger	Kinderen uit de Knel	SCHIP	Villa Pinedo	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
14 Beoogde resultaten (uitkomstmaten)	<ul style="list-style-type: none"> •De-escalatie •Contactherstel of –opbouw tussen ouders en kind in belang van het kind •Duidelijkheid over de beleving van het kind van de omgang en overdracht en de behoefte aan contact. •Duidelijkheid over doelstellingen en/of afspraken tav omgang (contactherstel of –opbouw, duur, frequentie) en voorwaarden daarbij •Duidelijkheid over ouderschapskwaliteiten, haalbaarheid omgangsregeling, voorwaarden, netwerk ondersteuning e.d 	Veiligheid voor het kind voor de langere termijn.	De-escalatie van de conflicten. Ouders nemen weer zelf regie vanuit hun ouderrol in plaats van conflicten te laten regeren. Verstevigen/ ont-schuldigen kinderen.	<ul style="list-style-type: none"> - Invulling IVRK, waaronder artikel 12 en 17 - Stem kind wordt gehoord op kindvriendelijke manier aan voorkant procedure en kinderen worden weggehouden uit juridisch speelveld - Kortdurende, kostenbesparende trajecten - Voorkomen van dwang en drang - Verslag en advisering vanuit positie kinderen - Kinderen en ouders komen snel op de juiste plek - Kinderen hebben zicht op wat de scheiding voor hen betekent en hoe de toekomst eruit ziet 	Afname destructieve conflicten ouders. Afname stressgerelateerde klachten kinderen.	Een significante verbetering in gevoel van welbevinden, in staat zijn de scheiding te accepteren waardoor men beter het gezamenlijk ouderschap kan invullen.	Kinderen van gescheiden ouders net zo gelukkig als kinderen uit intacte gezinnen.	<ul style="list-style-type: none"> - het kind heeft regelmatig positief contact met beide ouders. - ouders communiceren constructief met elkaar ten behoeve van het ouderschap; - het kind ontwikkelt zich optimaal; - ouders hebben zicht op en erkennen de impact van de scheiding op hun kind; -ouders werken optimaal samen in het belang van hun kind 	Beoogd resultaat <ul style="list-style-type: none"> •Het kind heeft een regelmatig en positief contact met beide ouders •Ouders geven de omgang zelfstandig vorm •Ouders hebben afspraken gemaakt over de communicatie en omgang
15 Werkzame mechanismen (wat werkt in de interventie?)	<ul style="list-style-type: none"> -reflectie op de hechtingsrelatie van het kind naar beide ouders met behulp van video feedback -reflectie op de communicatie tussen ouders met behulp van video feedback o.a. bij de overdracht - bevorderen van inzicht in de eigen coping strategieën en wijze van conflicthantering tussen ouders en tussen kinderen en ouders - stimuleren van meta-cognitie (denken over het eigen denken) ouders met behulp van micro analyse eigen communicatie -flexibiliteit in de werkrelatie tussen begeleiding en ouders in kind: observeren/participeren/co-creëren/interveniëren/sanctioneren/ beoordelen/ rapporteren 	Expliciet maken vd stem van het kind, dmv kindwerker en aparte gesprekjes met terugkoppeling naar ouders van de wensen en beleving van het kind. Netwerk betrekken als actieteam dat met elkaar verantwoordelijk is voor veiligheidsafspraken. Werken aan vertrouwen door verzorgende ouder in de andere ouder mbt omgang	<ul style="list-style-type: none"> Motiverende gesprekstechnieken; Vergroten zelf-reflecterend vermogen; Uitbreiden conflictvaardigheid; Kennis escalatielap; Systemische/ contextuele benadering; Actief betrokken netwerk; Ontwikkelingspsychologie en kindsignalen; Gespreksvaardigheden kindgesprekken; De-escalatietechnieken (van emotie naar ratio en zelf regie voeren) Verlies en rouw; Tijdelijk parallel- solo ouderschap; Eigen kindprogramma. Deels wordt DEES aangeboden middels gesprekken met de begeleiders. Daarnaast volgen de ouders een online programma met informatie en opdrachten. De begeleiders zijn online gekoppeld aan de ouders. 	Die materie die het kind aangaat wordt in begrijpelijke taal op kindvriendelijke wijze vertaald via een vertrouwenspersoon; De uitingen van het kind worden samen met het kind in perspectief geplaatst; Het kind krijgt uitleg over wat gaat gebeuren met zijn/haar uitingen binnen het juridisch speelveld/het scheidingsproces; Voor het kind wordt de vertaalslag gemaakt van zijn stem naar het juridisch speelveld; Kinderen wordt bescherming geboden voor de kwetsbare positie waarin zij zich bevinden.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Attitude van de therapeuten (niet-veroordelend, uitgaan van veerkracht en goede intenties, erkennen lijden, geweldloos verzet). Therapeuten werken responsief en feedback gestuurd. 2. Werken in groepen en gemeenschappen. Ouders vormen een spiegel voor elkaar, vinden herkenning en erkenning in de groep en kunnen elkaar steunen om een andere weg te vinden. Kinderen hebben steun aan het lotgenotencontact. We werken systeemgericht. 3. Aandacht voor de kinderen en de ruimte tussen ouders waarin kinderen leven. 4. Transitie naar scheiden en loslaten; het aanvaarden van tragiek; rouwverwerking, accepteren van verschillen en verdragen van ambivalentie en loslaten. 5. Aandacht voor destructieve patronen, kwetsuren, stressreacties, trauma en overlevingsstrategieën. Werken aan emotieregulatie. 6. Leren door actie: ervaren, voelen, presenteren 	Reconstructie van de reden van misgelopen relatie Samen rouwen over de teloorgegangene relatie Aandacht voor het verlies onder het conflict en het conflict onder het verlies. Integrale benadering. Erkenning voor wederzijdse kwetsuren Aandacht voor (seksuele)ontrouw Vergeving Rituele borging van voorbije relatie Herstel van vertrouwen	Lotgenotencontact werkt sterk en helend. De jongeren en kinderen praten met elkaar op gelijkwaardig niveau. De jongeren spreken vanuit eigen ervaring en bieden een luisterend oor. De Face 2 Face trainingen en de online workshop worden door ouders hoog gewaardeerd.	<ul style="list-style-type: none"> tijdslijn; scheidingsmelding; paraplugesprek; kind centraal; mediationgesprekken; begeleidde omgang; oplossingsgerichte technieken; motiverende gespreksvoering ; netwerkanalyse; Session Rating Scale; psycho-educatie; bemiddeling en begeleidde omgang om en om inzetten. 	<ul style="list-style-type: none"> •Laagdrempelige begeleiding (geen hulpverleningsjargon, dossieropbouw of strakke consequenties) •Begeleiding door een ervaringsdeskundige •Gelijkwaardigheid •Bemiddelingsgesprekken/ oplossingsgerichte en motiverende gespreksvoering •Gefaseerde opbouw
16 Welke plaats heeft de stem van het kind?	Centraal staat de betrokkenheid van begeleiding en ouders bij de beleving van het kind van het contact met beide ouders afzonderlijk. Met het kind wordt kennis gemaakt; deze inbreng/ervaring wordt in het plan van aanpak meegenomen; nieuwe/gewijzigde omgangsafspraken worden getoetst bij het kind; of ouders bespreken dit met het kind en ogh samen; het kind wordt gehoord en heeft inbreng maar ouders beslissen.	Stem van het kind staat centraal middels aparte kindwerker/ kindgesprekken.	Kinderen hebben binnen DEES een eigen kindprogramma (onder andere een kindbegeleider, netwerkpartner, werkboek én gezinspoppetjes). De kinderen worden gezien, gehoord en ont-schuldigd. Hun wensen worden aan ouders overgebracht.	De Kindbehartiger treedt op als belangenbehartiger en vertrouwenspersoon van het kind en handelt als onafhankelijke partij in het belang van het kind met het doel de stem van het kind te borgen en het kind (terug) in zijn of haar kracht te brengen. Tijdens de geboden ondersteuning zal steeds de regie worden gevoerd vanuit de positie van het kind en vormen de belangen van het kind de primaire overweging. De Kindbehartiger werkt volledig vanuit het IVRK.	De stem van het kind komt terug in de intake met de kinderen. Er is een parallelle ouder- en kindergroep met een gezamenlijke start, zodat duidelijk blijft waar de interventie om gaat. Er zijn werkvormen waarbij ouders voortdurend de kinderen in beeld houden, bv door op kinderstoeltjes te zitten. Ouders en kinderen maken presentaties voor elkaar.	N.v.t. De SCHIP-aanpak heeft als doel de ex-partners een nieuwe verbinding met elkaar aan te laten gaan met als doel te komen tot: Ex-partners in ouderschap. Pas dan kan het met de kinderen goed komen.	De stem van het kind staat centraal omdat Villa Pinedo de focus heeft op het ondersteunen van kinderen en alles door en voor kinderen met gescheiden ouders wordt gedaan.	Kinderen worden minimaal 3 keer gesproken, apart van de ouders. Bij opstarten omgang met de uitwonende ouder worden kinderen vaker gesproken. Mocht het nodig zijn kunnen kinderen gezien door gedragswetenschapper (zodig inzet van individuele behandeling bijv. NIKAtraject evt. EMDR, speltherapie. Hangt af van zorgaanbieder).	<ul style="list-style-type: none"> •Het kind staat centraal in de gesprekken met ouders •De vrijwilliger observeert en volgt het kind tijdens de omgangsmomenten •De vrijwilliger heeft korte gesprekjes tijdens/rondom de omgangsmomenten •Er vinden geen aparte kindgesprekken plaats

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehartiger	Kinderen uit de Knel	SCHIP	Villa Pinedo	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
17 Rapportage: wat/wie/hoe?	Geïntegreerde aanpak: oa met behulp van systematische dossiervoering van alle contacten rond een zaak. Ouders ontvangen gespreks- en observatie verslagen, welke in een volgend gesprek worden geaccordeerd door allen. Daarnaast wordt van elke begeleiding een eindrapportage opgesteld. Deze wordt altijd aan ouders rechtstreeks en op verzoek naar rechter of Raad vd K. gezonden. Ouders kunnen daarop reageren. Klachten van ouders en afhandeling daarvan zijn onderdeel van de rapportages.	In het intakeverslag staan doelen, afspraken en veiligheidschaal. In "Woord en beeld", wordt samen met ouders "het verhaal" van de scheiding en de voorgeschiedenis van het kind in beeld gebracht, opdat het kind grip krijgt op de situatie en er een eenduidig verhaal is van beide ouders. Het opstellen van een Veiligheidsplan staat centraal, waarbij afspraken worden gemaakt mbt de omgang, om de veiligheid van de kinderen te waarborgen. De kindwerker spreekt het kind en doet hiervan in gesprek met ouders verslag (met toestemming kind).	Het proces wordt kort gerapporteerd. Er is een schriftelijk Seizoensplan vooraf en een mondelinge/ schriftelijke eidevaluatie bij beëindiging programma. Aan het einde stellen de ouders onder begeleiding een Plan van aanpak op.	Aan het eind van het traject of indien zich een juridische procedure voordoet wordt een verslag opgemaakt waarbij de stem en positie van het kind wordt geborgd en advisering plaatsvindt. Het verslag kan afspraken bevatten die zijn afgestemd tijdens het traject. De Kindbehartiger vertolkt hierbij op objectieve wijze de stem van het kind naar de juridische, pedagogische en psychologische wereld en weet deze vanuit een verbindende houding over te brengen richting ouders, belanghebbenden en het juridisch proces.	Er wordt een eindrapportage geschreven voor beide ouders, waar zij beiden een reactie aan toe mogen voegen als ze dat nodig vinden.	De SCHIP-behandelaar maakt aantekeningen en bewaakt het proces.	Er wordt geen rapportage gemaakt. Wel worden alle forumberichten en appgesprekken gemonitord.	Bemiddelaar rapporteert. Er wordt gestart meteen samenwerkingsovereenkomst, er is een tussenevaluatie en uiteindelijk een eindrapportage. Na ieder gesprek komt er een gespreksverslag met daarin puntsgewijs de onderwerpen die aan bod zijn geweest, de afspraken en de agenda voor volgend gesprek.	Er wordt geen rapportage gemaakt. Alleen de gemaakte afspraken komen op de mail naar beide ouders.
18 Psychopathologie en emotieregulatie en de relatie tot het ouderschap (incl netwerk)	Sluit ouder voldoende aan bij behoeften, emoties en ontwikkeling van het kind? Kan de ouder daarin continuïteit bieden? Daarbij wordt onderzocht of verbetering mogelijk is, en of positieve ontwikkelingen en adviezen beklijven. Is het nodig en mogelijk professionele persoonlijke ondersteuning te organiseren voor de ouder? Ook wordt meegenomen de mate waarin de andere ouder, het netwerk of verdere hulpverlening tekorten bij een ouder op termijn wil en kan compenseren, om de band tussen deze ouder en het kind mogelijk te blijven maken	Geen contra-indicatie, echter betrokkenheid volwassen GGZ en/of verslavingszorg is vereist met ernstige problematiek (voor psycho-educatie en inschatten veiligheidsrisico's)	Geen contra- indicatie. Een extra persoonlijk begeleider kan de ouder ondersteunen bij de deelname aan DEES tenzij de problematiek voorliggend is.	De Kindbehartiger is er voor ieder kind in een scheidingssituatie en biedt ondersteuning aan het kind en zijn ouders. Er geldt een contra-indicatie wanneer bij het kind sprake is van psychische problematiek waardoor therapie of behandeling noodzakelijk wordt geacht. Indien er sprake is van psychische problematiek bij ouders, maar niet bij het kind, dient samen met ondersteunende instanties of professionals bekeken te worden binnen welk kader de Kindbehartiger zijn of haar rol kan vervullen.	Psychose bij ouders is de enige duidelijke contra-indicatie. Diagnoses zijn verder geen contra-indicatie, omdat we niet kunnen diagnosticeren als de stress hoog is. Veel ouders hebben last van traumatische ervaringen en worden snel getriggerd, of zij hebben last van een andere psychische kwetsbaarheid. Wel is enige mate van emotieregulatie nodig. Netwerk: Als ouders geen netwerkleiden meebrengen blijkt dit een positieve uitkomst te belemmeren.	We laten de diagnostisering over aan de daartoe opgeleide deskundige, Is er inzicht in de pathologie en is deze te hanteren hoeft dit niet altijd een contra-indicatie te zijn. Indien het netwerk een sterk negatieve beïnvloeding op het traject heeft wordt deze er soms, veelal eenmalig, bij betrokken.	De jongeren van Villa Pinedo zijn geen hulpverleners. Zij spreken altijd uit eigen ervaring en bieden een luisterend oor. Als zij zich zorgen maken om het kind waar zij mee spreken proberen zij het kind te bewegen een vertrouwenspersoon in zijn of haar sociale kring te zoeken.	Actuele te grote verslavingsproblematiek en actuele te psychiatrische problematiek die het ouderschap in de weg staan zijn contra-indicaties.	•Actuele verslavingsproblematiek •Psychiatrische problematiek, die het ouderschap in de weg staan. (nog) geen behandelaar •Als er nog onderzoek moet worden gedaan naar de veiligheid / misbruik/ agressie en volgens ouder of verwijzers sprake is van onveiligheid
19 Verslaving bij ouders	Primair dient de band tussen ouder en kind in het belang van het kind te zijn en te blijven. Bij langdurige begeleiding dient het zelfinzicht bij ouders over de impact van de eigen problematiek op het kind, aanwezig te zijn. Zie ook antwoord hiervoor.	Geen contra-indicatie, maar ligt grotere verantwoordelijkheid bij netwerk en betrokkenheid verslavingszorg kan vereiste zijn.	Zie hiervoor.	Indien er sprake is van psychische problematiek bij ouders, maar niet bij het kind, dient samen met ondersteunende instanties of professionals bekeken te worden binnen welk kader de Kindbehartiger zijn of haar rol kan vervullen.	Forse verslavingsproblematiek is een contra-indicatie.	Is een contra-indicatie eveneens voortdurend huiselijk geweld.	De jongeren van Villa Pinedo zijn geen hulpverleners. Zij spreken uit eigen ervaring en bieden een luisterend oor. Als zij zich zorgen maken om het kind proberen zij het kind te bewegen een vertrouwenspersoon in zijn of haar sociale kring te zoeken.	Zie hiervoor	Zie hierboven
20 Taal, cultuur, LVB	In principe is voertaal Nederlands, meestal is Engels geen probleem. Door het werken met videobeelden is er tijdens oudergesprekken en het begeleidingsproces of de pedagogische ondersteuning van ouders minder taal nodig, voor lvb-ers en anderstaligen is deze methode met video geschikt. Ouders regelen zelf een beëdigd tolk, de ervaring van het OGH daarmee is weinig positief.	Geen probleem, waarbij ook weer meer verantwoordelijkheid ligt bij netwerk. Ook tav tolken.	Ouders met LVB problematiek kunnen deelnemen aan DEES als zij in staat zijn, met ondersteuning van een persoonlijk begeleider, de vertaalslag van DEES kunnen maken. Ouders moeten zich mondeling en schriftelijk in het Nederlands kunnen uitdrukken	Andere culturen mogelijk, Engels ook echter zullen mails en stukken in het Nederlands worden opgepakt. Geen LVB gezien specifieke expertise.	LVB is een contra-indicatie. Slechte beheersing van de Nederlandse taal is meestal ook een probleem in de groep.	Geen probleem voor SCHIP-aanpak	Wij proberen kinderen die zich aanmelden zo veel mogelijk te koppelen aan een Buddy die ervaring heeft met de hulpvraag of achtergrond van het kind. Elk kind is bij ons welkom om over de scheiding te praten.	Werken met een tolk is een contra- indicatie. Ouderschap Blijft is ook voor ouders met een andere culturele achtergrond, mits ze de Nederlandse taal beheersen. Voor ouders met LVB problematiek is er een aanvullende methodiek, waar meer gebruik wordt gemaakt met visuele middelen, minder talig en met een actiever netwerk, ook frequentie van de gesprekken is wekelijks en korter.	Werken met een tolk is een contra- indicatie. Ouders met een andere culturele achtergrond is geen probleem, mits ouders de Nederlandse taal beheersen of Engels spreken. LVB is geen probleem, mits de ouder in staat is in het maken van afspraken in het belang van het kind.

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehartiger	Kinderen uit de Knel	SCHIP	Villa Pinedo	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
21 Hoe hanteer je dwang en drang?	Drang komt voor bij Goed Ouderschap. Dwang past bij Langdurig begeleide omgang en het Ouderschapsonderzoek Drang: objectieve verslaglegging, actuele dossiervoering en eindrapportages die terugrijpen op het ondertekende startdocument, dienen om invloed uit te oefenen wanneer ouders in een juridische strijd zijn verwikkeld en geeft de begeleiding een informele machtspositie. Wanneer de stemmen staken tussen ouders, geeft het ogh advies, het is aan ouders om dit over te nemen. Soms leggen ze dit voor aan de rechter. Dwang: wanneer de omgangsregeling niet in het belang verloopt van het kind, wordt deze eenzijdig door het ogh gewijzigd, wanneer een van de ouders niet met een wijziging akkoord gaat. Wanneer het proces stopt door toedoen van een van de ouders, of wanneer een zwaarwegend advies ogh niet wordt opgevolgd, wordt de GM verzocht een besluit te nemen. Soms volgt een aanwijzing of besluit van de rechter. Wanneer een ouder de overeengekomen gedragsregels van het OGH overtreedt kan dit leiden tot sancties of het voortijdig beëindigen van de begeleiding.	Binnen dwang of drang wordt kader of bodemeisen door de JGB/CJG gesteld. Veiligheidsafspraken zijn een constante factor. Hierbij is oog voor de ondergrens en afspraken ten aanzien van de termijn waarbinnen verandering nodig is.	De jeugdbeschermer kan een sturende rol vervullen in het traject.	In samenspraak met Jeugdbescherming, waarbij zij hierover de regie voeren	Onafhankelijk van een evt dwang of drangmaatregel schatten wij tijdens de intake samen met de ouders in of onze interventie kans van slagen heeft, dwz of zij bereid zijn naar zichzelf te kijken en te onderzoeken wat zij zelf kunnen doen om de spanningen tussen hen te verminderen in het belang van hun kinderen.	Tijdens intake komt dit aan de orde. Motivatie is essentiële voorwaarde voor slagingskans van het traject. We besteden aandacht aan het bewerkstelligen (soms vanuit drang) van een intrinsieke motivatie.	Niet van toepassing	Bij aanmeldingen vanuit drang en dwang is de verwijzer actiever betrokken, o.a. door frequenter evaluatiemomenten te houden en de verwijzer kan een sturende/ondersteunende rol vervullen naar de ouders.	Uitgangspunt BOR is geen drang/dwang maar een verwijzing naar BOR vanuit de rechtbank of jeugdbescherming kan wel degelijk als een opgelegde keuze voelen
22 Veiligheid (acuut, structureel, fysiek/emotioneel/ontvoering), feitenonderzoek	Het ogh vraagt ouders om beschuldigingen of beweringen van onveiligheid feitelijk te onderbouwen. De aangeleverde onderbouwing, zowel als een onbewezen beschuldiging wordt onderzocht/meegenomen als onderdeel van de begeleiding. Indien noodzakelijk wordt toestemming gevraagd om aangiftes, dossiers ed op te vragen bij justitie. Bij ernstige actuele signalen wordt de politie of justitie of R vd K of Veilig Thuis geraadpleegd. Feiten of beschuldigingen die al eerder door de rechter of RvdK of Veilig Thuis zijn besproken of beoordeeld maar terzijde gelegd, worden niet geaccepteerd in de verdere begeleiding. Lopende zaken zoals veroordelingen, een contactverbod of een Veiligheidsplan worden in de begeleiding meegenomen. Wanneer het belang van een ouder blijvend en aantoonbaar conflicteert met de belangen van het kind (bijv. aanhoudend belemmeren van de omgang) wordt door het ogh opgeschaald (bijv. naar jeugdconsulent, gm, Veilig thuis of rechter), dit kan escalatie tot gevolg hebben tussen ouder en het OGH. Daarvoor heeft het OGH afspraken met de politie.	Binnen Safe is er altijd sprake van onveiligheid. Het maken van veiligheidsafspraken staat het gehele traject centraal. Daarnaast worden er veiligheidsafspraken gemaakt wanneer ouders gezamenlijk in 1 ruimte samen komen voor gesprekken en/of veiligheidsafspraken gemaakt t.a.v. de veiligheid van de Safe werkers. Safe doet niet aan feitenonderzoek.	Veiligheidslijsten kunnen worden afgenomen. Afspraken over veiligheid van alle betrokkenen worden, indien nodig, vooraf vastgesteld. Bij onveiligheid gaat de Meldcode van kracht.	Er wordt gewerkt aan de hand van de Meldcode en een eigen protocol hieromtrent waarin een maatwerk afwegingskader voor de beroepsgroep is opgenomen	Bij veel gezinnen is eerder uitgebreid onderzoek gedaan naar mogelijk geweld en/of verwaarlozing. Bij actuele, structurele onveiligheid in het heden werken we volgens de vernieuwde Meldcode. Zodra het veilig genoeg is kunnen gezinnen deelnemen. Doorgaand actueel geweld in familierelaties is een contra-indicatie.	Het traject kan alleen ingezet worden als de veiligheid van beide partners gewaarborgd kan worden. De SCHIP-aanpak vereist namelijk een kwetsbare houding ten opzichte van elkaar.	Niet van toepassing	Wanneer er zorgen over de veiligheid zijn gaat de Meldcode van start en kan er eerst voorliggend ander traject (bijv. SOS) ingezet worden. Er wordt geen feitenonderzoek gedaan. Over veiligheid in de spreekkamer worden van tevoren afspraken met ouders gemaakt.	Het BOR traject kan alleen ingezet worden, als de veiligheid van de vrijwilligers en ouders gewaarborgd kan worden. De vrijwilliger moet in een veilige situatie de omgang en de overdracht kunnen begeleiden

Criteria	Omgangshuis	SAFE	DEES	Kindbehandler	Kinderen uit de Knel	SCHIP	Villa Pinedo	Ouderschap Blijft	Humanitas/BOR
23 Ouders samen in 1 ruimte?	Indien aantoonbaar niet haalbaar wordt er meestal naartoe gewerkt dat minimaal contact tussen ouders mogelijk is, om rechtstreeks met elkaar te communiceren (vaak mbv monitoring). Bij uitzondering wordt hiervan af geweken (bijv. pendelbemiddeling). Bij Goed Ouderschap is dit voorwaarde voor begeleiding.	Is wel het uitgangspunt. Als niet direct mogelijk, apart traject met gezamenlijk woord en beeld verhaal.	Pas aan einde traject. Daarvoor niet.	Ouders komen of wel gezamenlijk, dan wel apart	Ouders vragen we om samen naar de intake te komen. Als ze dit echt niet willen of kunnen, krijgen ze eerst apart een informatief gesprek. Na dat gesprek moeten ze wel samen in 1 ruimte kunnen zijn om deel te kunnen nemen.	Ja	Niet van toepassing	ja	Ouders moeten de kinderen over kunnen dragen naar de andere ouder (met begeleiding mogelijk van de vrijwilliger) Bij het jonge kind, moet het mogelijk zijn dat beide ouders bij het omgangsmoment aanwezig zijn. Evaluatiegesprekken worden met beide ouders samen gevoerd.
24 Ouders samen in een groep?	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Ouders dienen bereid te zijn samen in een groep met andere ouders te werken.	Nvt	Nvt	nvt	nvt
25 Kent de interventie een voortraject zoals een motiveringstraject?	Ja, dat geldt voor het Ouderschapsonderzoek en voor Langdurig begeleide omgang. Soms is dit nodig, kan gericht zijn op beide ouders, op een van de ouders, op het kind. Is maatwerk. Bij Goed Ouderschap loopt er meestal al een omgangsregeling en is de problematiek nog niet langdurig geëscaleerd	In startgesprek wordt motivatie en veranderingsbereidheid besproken, vervolgd met 2 afspraken en eerste evaluatie, hetgeen als motiveringstraject kan worden beschouwd en inschatting haalbaarheid.	Een voorbereidingstraject van (in principe) een maand.	Nee, echter vindt er wel een intake en kennismaking plaats waarbij de commitment wordt bekeken en doelen worden afgestemd.	Een informatief gesprek en een intake vindt altijd plaats. Een voortraject is mogelijk bv wanneer een kind een ouder niet wil zien. Wanneer een ouder of kind getraumatiseerd is kan traumabehandeling nodig zijn om beter van het groepsprogramma te kunnen profiteren.	Een uitgebreide intake waarin coping/hechtingstijl wordt vastgesteld en besproken. Daarnaast is commitment met de aanpak een voorwaarde om te kunnen starten.	Nvt	Uitgebreide intake op maat. Ook kan aan ouders een individueel gesprek worden aangeboden voorafgaande aan Ouderschap Blijft. Dit is verschillend per organisatie.	nee
26 Verhouding tot juridische trajecten	Bij 80% van de aanmeldingen is sprake van een juridische strijd. Het Plan van aanpak, de dossiervoering, de rapportages en de communicatie met /tussen ouders zijn hierop ingericht. Over al deze aspecten is door ouders in de loop der jaren geklaagd/geprocedeerd tot aan de Hoge Raad. De uitspraken hebben geleid tot het huidige format van het Omgangshuis.	Opstarten omgang en hulp daarbij door Safe is soms vastgelegd door de rechter. Voorkeur gaat er naar uit dat er geen rechtszaken gerelateerd aan de scheiding ten tijde van het traject lopen, maar is geen contra-indicatie.	Als tussen ouders procedures lopen waardoor zij 'moeten blijven' strijden, kan DEES (nog) niet starten omdat het onmogelijk is aan de ene kant strijd te voeren en aan de andere kant te de-escaleren. Als er een verzoek tot echtscheiding bij de rechtbank ligt en de rechter hoeft enkel nog uitspraak te doen, kan DEES starten. Eventuele lopende procedures kunnen worden aangehouden als DEES start.	De Kindbehandler zet in op de-juridiseren. Indien zich een procedure voordoet levert de Kindbehandler een verslag met advies aan waarbij de positie van het kind geborgd wordt en om zodoende het kind uit het juridisch speelveld te kunnen houden.	Gedurende het behandelprogramma dienen evt juridische procedures gestopt of "on hold" te worden gezet. Omdat juridische procedures gaan over winnen of verliezen en therapie gaat over mentaliseren en hardop durven twijfelen. Deze twee processen gaan niet tegelijkertijd samen.	Nvt	Nvt	Met ouders wordt de afspraak gemaakt gedurende het traject geen rechtszaken te starten. Advocaten zijn/worden niet betrokken tijdens traject.	Er wordt een grote aanspraak gedaan op de samenwerking. Ouders wordt geadviseerd contacten met advocaten onthoud te zetten. Wanneer ouders een juridische zaak willen gaan starten, dan stopt het traject BOR
27 Hoe wordt omgegaan met tempoverschillen tussen de ouders?	Dit wordt onderzocht en benoemd en is onderdeel van de begeleiding. Tempoverschil maar bijv ook niveaoverschil tussen ouders maar soms ook tussen de kinderen, zijn aspecten vanaf de start: het inschatten van de beginsituatie.	Tempo en proces van iedere ouder wordt gevolgd en indien mogelijk aangehouden. Psycho-educatie en trajectbewaking over mogelijke gevolgen voor de kinderen staat centraal.	Tempoverschillen mogen er zijn. Beide ouders volgen een eigen traject. Wel sluiten zij samen tegelijkertijd DEES af en zal de voortgang worden afgestemd. Mocht een ouder niet meewerken aan DEES, kan het traject met de andere ouder eventueel worden voltooid ten einde toch een de-escalerende beweging te bewerkstelligen.	Er vinden individuele gesprekken met ouders plaats, waarbij hier op ingezoomd wordt en naar eigen taken worden gekeken per ouder ingegeven vanuit de regie van het kind.	Elke positieve beweging die een ouder maakt wordt aangemoedigd, of dit in hoog of laag tempo gaat. Omdat ons programma zich richt op wat je zelf als ouder kan doen om spanningen te verminderen, kunnen verbeteringen optreden onafhankelijk van het proces van de ander. Met de kinderen volgen we het tempo van ouders. Als het nog onveilig is, zullen we de coping van het kind versterken. Pas als het veilig genoeg is, wordt gewerkt aan uitbreiding van coping en verkenning van de beleving.	Er is in feite altijd sprake van een verschil in tempo. Dit is onderdeel van het proces.	Nvt	Het tempo van de meest geëscaleerde en minst in beweging komende ouder wordt aangehouden. Hier wordt dan psycho-educatie over gegeven.	Er is vaak sprake van verschil in tempo. Hier wordt psycho-educatie over gegeven. Blijft het tempo verschil een belemmering voort de voortgang dan is er meer of andere hulpverlening nodig naast het traject BOR
28 Conflicthantering	Het vestigen van een positieve werkrelatie tussen afzonderlijke ouders en begeleiding vormt het eerste instrument voor de conflicthantering en de-escalatie. Dan wordt vanuit de principes van positieve basis/vreedzame communicatie de wijze van conflicthantering tussen ouders opgepakt. Deze interventies zijn gericht op het reflecteren op het eigen handelen naar het kind, het vergroten van het inlevingsvermogen naar het kind en herhaling van deze stappen in de communicatie naar elkaar en het vinden van vertrouwen. Daarbij worden zowel monitoring met behulp van VHT/VIB van de relatie vader-moeder-kind als vader-moeder-begeleider, als mediation-technieken zowel als systemische interventies (Bowly;Garner; Hughes; Een taal erbij) ingezet.	Dit speelt zowel ten aanzien van ouders onderling, als ook ten aanzien van ouder(s) naar de werkers toe als parallelproces. Ernstige conflicten zijn onderdeel van de problematiek, waarbij het hanteren van eigen agressie wel een vereiste is, of onderdeel van het veiligheidsplan/ in combinatie met signaleringsplan door GGZ.	DEES gaat ervan uit dat ge-escalerde ouders kunnen de-escaleren. Dit proces is leidend in het DEES-programma. De door Melding ontwikkelde de-escalatietrap wordt doorlopen.	Escalatietrap, gespreksmatrix	Ouders zitten vaak gevangen in destructieve patronen van aanval en verdediging, waarin hun kinderen, hun sociale netwerk maar ook professionals meegezogen worden. Deze patronen hangen samen met kwetsuren. Kwetsuren zijn verbonden met stress en wanneer stress hoog oploopt is het niet meer goed mogelijk om emoties te reguleren. Dit noemen wij overlevingsstrategieën. Deze overlevingsstrategieën kunnen de kwetsuur van de ander weer triggeren. In KudK is er aandacht voor deze processen en wordt gewerkt aan het reguleren van emoties. Dat vraagt om een erkenning van de pijn en kwetsuren.	De SCHIP-aanpak is een integrale benadering waar zowel aandacht is voor het verlies dat zich onder het conflict schuil houdt als ook het conflict dat onder het verlies ligt. Daar gaan we uitgebreid op in. De vraag: "en welk verlies raakt dit conflict" is hierbij relevant.	Nvt	Bij start van het traject Ouderschap Blijft wordt er met ouders gespreksafspraken doorgenomen. In de samenwerkingsovereenkomst staan ook voorwaarden voor bemiddeling en/ of begeleiding. Er wordt gebruik gemaakt van technieken om communicatiepatronen van de ouders bloot te leggen en er wordt gebruik gemaakt van Geweldloze Communicatietechnieken. Er worden afspraken met ouders gemaakt over hoe om te gaan met eigen emoties in de gesprekken.	Middels gespreksafspraken en gespreksvaardigheden tijdens de evaluatiegesprekken